

1. ΜΠΟΡΕΙ Ο ΣΕΙΣΜΟΣ ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΙ ΥΦΕΣΗ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 17/02/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 17/02/2023

Σελίδα: 2

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

News Analysis

ΤΟΥ **Τριαντάφυλλου
Καταράντου**

Μπορεί ο σεισμός να προκαλέσει ύφεση;

Η φονική φυσική καταστροφή που έπληξε την Τουρκία και τη Συρία, όπως ήταν αναμενόμενο, δημιούργησε συζητήσεις και στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Για κάποιους, αυτή η τραγωδία μπορεί να λειτουργήσει ως η αφορμή για μια νέα προσέγγιση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Ορισμένοι μιλούν για την πιθανότητα μιας νέας «διπλωματίας των σεισμών». Αυτές οι συζητήσεις και μόνο προκάλεσαν αντιδράσεις περί εφσουςαμού, προβληματικής ανάγνωσης της δυναμικής της σχέσης Ελλάδας και Τουρκίας, ακόμη και άγνοιας της ιστορίας. Ας προσπαθήσουμε να βάλουμε αυτή τη συζήτηση σε ένα πλαίσιο.

Η Ελλάδα, όπως και κάθε χώρα, έσπευσε να βοηθήσει την Τουρκία, όχι στο πλαίσιο κάποιας προσδοκίας για πιθανά οφέλη στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, αλλά επειδή έτσι κάνουν οι γειτονικές χώρες σε μια καταστροφή, υποστηρίζουν.

Μια τέτοιας έκτασης φυσική καταστροφή είναι λογικό να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε πολιτικό επίπεδο στην Τουρκία. Επιπτώσεις τόσο στο εσωτερικό, ακόμη και στο εκλογικό πεδίο, όσο και στην εξωτερική πολιτική.

Η δυναμική της έκφρασης αλληλεγγύης προφανώς δεν μπορεί να οδηγήσει σε αλ-

λαγή των διεκδικήσεων ή της στρατηγικής αντίληψης της Τουρκίας. Η Τουρκία παραμένει μια χώρα αναθεωρητική που απειλεί, αλλά και χρησιμοποιεί σκληρή ισχύ.

Η προσδοκία από πλευράς Ελλάδας για μια νέα φάση στις σχέσεις με την Τουρκία, που μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση ύφεσης, δεν συνιστά αλλαγή παραδείγματος και εγκατάλειψη της στρατηγικής εσωτερικής και εξωτερικής εξισορρόπησης της Τουρκίας.

Εχουμε μπροστά μας ένα παράθυρο ευκαιρίας, το οποίο, εάν το επιδιώξει και η Τουρκία, μπορεί να αποτελέσει την αφορμή για έναν ουσιαστικό και μακροπρόθεσμο διάλογο που θα αποκλιμακώσει την ένταση και θα φέρει τις δύο χώρες κοντύτερα. Αυτή ήταν η περίφημη «διπλωματία των σεισμών», μια αφορμή, μια στιγμή που έδωσε την ευκαιρία στις δύο χώρες να ξεκινήσουν μια προσέγγιση.

Το 1999 οι χώρες βρίσκονταν πιθανότατα στη χειρότερη φάση των σχέσεών τους από το 1974 και την εισβολή στην Κύπρο. Η κρίση των Ιμίων, το ζήτημα της αγοράς των S-300 από την Κύπρο, η υπόθεση Οτζαλάν συνέθεταν ένα σκηνικό έντασης, με μεγάλο κίνδυνο κλιμάκωσης. Σε αυτό το πλαίσιο η τραγική στιγμή των σεισμών και η έκφραση

αλληλεγγύης ήταν μια ρωγμή στην ένταση. Η προσέγγιση είχε όμως βαθύτερες αιτίες, οι οποίες σχετίζονταν και με την οικονομική κατάσταση των δύο χωρών. Η Τουρκία αντιμετώπιζε μια σημαντική οικονομική κρίση που την οδήγησε σε προσφυγή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Η Ελλάδα είχε ως βασικό στόχο την ένταξη στην ΟΝΕ με το κριτήριο του 3%. Οι δύο χώρες, για διαφορετικούς λόγους, συνειδητοποίησαν πως δεν μπορούσαν οικονομικά να εμπλακούν σε μια κούρσα εξοπλισμών.

Μπορούμε να βρούμε αναλογίες με το σήμερα. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα σκηνικό έντασης από την πλευρά της Τουρκίας, με την κρίση στον Εβρο το 2020 να αποτελεί μια ιδιαίτερα δύσκολη στιγμή. Η οικονομία της Τουρκίας βρίσκεται ξανά σε άσχημη κατάσταση και η προσυμμετική προσφυγή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο είναι και πάλι στο τραπέζι. Η Ελλάδα τρέχει ύστερα από χρόνια ένα απαραίτητο εξοπλιστικό πρόγραμμα, έχει όμως και μια πάγια στόχευση για τη σταθερότητα και την ανάπτυξη της γενικότερα εύθραυστης οικονομίας της. Με όρους κόστους - οφέλους, καμία από τις δύο χώρες δεν εννοεί μια παρατεταμένη περίοδο έντασης που συνοδεύεται από έναν ανταγωνισμό εξοπλισμών, ο οποίος μπορεί να μετατραπεί σε κούρσα εξοπλισμών.

Αν αυτό καταστεί συνειδητότητα και προσληφθεί αντίστοιχα από την Τουρκία, τότε η δυναμική της αλληλεγγύης θα μπορούσε να αποτελέσει την αφορμή για μια νέα προσέγγιση.

Οι σχέσεις Ελλάδας και Τουρκίας χαρακτηρίζονται από κύκλους έντασης και ύφεσης. Η Τουρκία είναι μια χώρα αναθεωρητική και έχει πολλές φορές επιθετική στάση έναντι της Ελλάδας. Τη δυναμική όμως που ακολούθησε τη διπλωματία των σεισμών το 1999 δεν εγκατέλειψε μόνο η Τουρκία, αλλά και η Ελλάδα. Η απόρριψη του Σχεδίου Ανάν και η αλλαγή πολιτικής από την κυβέρνηση Καραμανλή το 2004 κατέστησαν επί της ουσίας ανενεργή τη Στρατηγική του Ελσίνκι. Μια προσέγγιση που μπορεί να οδηγήσει σε διαδικασία επίλυσης είναι ένας δρόμος δύσκολος με υψηλό κόστος.

Ο Τριαντάφυλλος Καταράντος είναι δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών. Κύριος ερευνητής **ΕΛΙΑ-MEP**

REUTERS/ΗΡΕΛΙΑΣ